



І.М. Білай, В.І. Дарій, О.А. Рижов, Т.С. Райкова, І.В. Бушуєва, В.О. Демченко, Т.П. Зарічна, М.В. Білоус, Н.В. Кандибей, Є.С. Пругло

ПРО СТАН КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА БАЗАХ СТАЖУВАННЯ ПРОВІЗОРІВ-ІНТЕРНІВ

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: провізори-інтерни, навчальний процес, бази стажування.

Ключевые слова: провизоры-интерны, учебный процесс, базы стажирования.

Key words: pharmacist-interns, educational process, probation bases.

У роботі висвітлюється стан навчального процесу на базах стажування провізорів-інтернів у Запорізькому державному медичному університеті.

В работе отображается состояние учебного процесса на базах стажирования провизоров-интернов в Запорожском государственном медицинском университете.

The state of educational process at the probation bases of pharmacist-interns in Zaporozhye State Medical University is presented in this work.

Сучасний провізор-спеціаліст має навчатися самостійно поповнювати і поновлювати свої знання, бути адаптованим до нинішнього стану фармацевтичної галузі. Соціально-економічні умови нашої країни та сучасний стан фармацевтичного ринку ставлять підвищені вимоги до спеціальної освіти провізорів-інтернів.

У Запорізькому державному медичному університеті інтернатура проводиться в очно-заочній формі навчання, тобто в два періоди. Протягом першого для подальшої самостійної практичної діяльності в аптечній мережі провізори-інтерни проходять заочний період на базах стажування в базових установах (аптеках) і закладах охорони здоров'я. Потім, на другому етапі, з метою подальшої підготовки провізорів-спеціалістів інтернатура продовжується в очній формі на кафедрах факультету післядипломної освіти Запорізького державного медичного університету, тобто кафедри клінічної фармації, фармакотерапії і управління та економіки фармації, кафедри фармакогнозії, технології ліків і фармацевтичної хімії. Тривалість навчання в інтернатурі становить 1 рік (заочна частина – 7 місяців, очна частина – 4, відпустка – 1 місяць).

Зарахування молодих спеціалістів до інтернатури здійснюється згідно з наказами регіональних органів управління, фармацевтичними закладами із зазначенням місця проходження стажування. Підставою для зарахування були диплом провізора, посвідчення про направлення на роботу за персональним розподілом (форма №2), довідка про право самостійного працевлаштування (форма №3) або контракт випускника з вищим навчальним закладом та фармацевтичним підприємством. Вибір аптечних установ-баз стажування для проведення інтернатури, а також персональний склад керівників інтернів, їх затвердження здійснювали регіональний орган управління фармацевтичними закладами разом з вищими навчальними закладами. Підготовка провізорів (не більше 5–7 інтернів на керівника) здійснювалась під керівництвом завідувачів аптечними установами, провізорами вищої та першої кваліфікаційної категорії.

Таким чином, під час заочного циклу підготовки провізори-

інтерни проводили навчання на базах стажування.

Дуже важливо нагадати, що бази стажування провізорів-інтернів – це базові установи й заклади охорони здоров'я, які використовуються з метою первинної спеціалізації випускників вищих медичних (фармацевтичних) закладів освіти. Це можуть бути аптечні заклади, що мають у своєму складі структурні підрозділи, підготовка в яких передбачена навчальним планом і програмою інтернатури з відповідної спеціальності; насамперед, аптечні заклади, які мають ліцензію на право виготовлення лікарських форм в умовах аптеки. Але, на жаль, таких аптек стає все менше, мабуть тому, що пріоритет все ж не на лікарських формах, виготовлених в аптеках, а на готових препаратах. Крім того, можливо навіть, що мати рецептурні відділи в аптеках економічно не вигідно.

Тому бази стажування провізорів інтернів повинні відповідати таким вимогам:

Мати у своєму складі лабораторні кабінети, виробничі підрозділи, навчання інтернів в яких передбачене навчальним планом і програмою інтернатури з певної дисципліни.

Бути забезпеченими фармацевтичним обладнанням, апаратурою та інструментами, необхідними для здійснення провізорської роботи на сучасному рівні і відповідно до завдань даного підприємства;

Мати можливість надати провізорам робочі місця і обсяг роботи відповідно до вимог навчальних планів і програм з певної дисципліни;

Мати навчальні приміщення для провізорів-інтернів, обладнані необхідними навчально-методичним посібниками, таблицями, стендами, сучасними технічними засобами навчання тощо;

Мати можливість забезпечення провізорів-інтернів гуртожитком.

Організація, загальне керівництво навчальним процесом в інтернатурі та контроль за його проведенням покладається на головне управління закладів освіти Міністерства охорони здоров'я України, вищі заклади освіти та ВО «Фармація».



Реалізація регулювання відбувається у наступні етапи:

Перелік баз стажування провізорів-інтернів затверджується наказом МОЗУ;

На кожну базу стажування складається паспорт базового аптечного закладу з підготовки інтернів зі спеціальності «Загальна фармація»;

На кожен цикл інтернатури керівник ВО «Фармація» видає наказ про направлення на навчання в інтернатурі випускників вищих медичних (фармацевтичних) закладів на базу стажування, про їх зарахування на посади провізорів-інтернів з певної спеціальності;

На базі стажування наказом встановлюється керівник за погодженням з деканатом вищого закладу освіти з числа спеціалістів вищої або першої кваліфікаційної категорії (переважно завідувач відділом);

На початку стажування визначається рівень знань і умінь у провізорів-інтернів, результати якого враховуються при складанні індивідуальних навчальних планів їх підготовки.

На сьогодні нараховується 58 баз стажування провізорів-інтернів. Серед них по м. Запоріжжя мають право баз стажування КП «Примула» – 24 аптеки, аптека №193 (на вулиці Малій, 3), «Аптеки Запоріжжя» – 27 аптек, ТОВ «Аптека №107», кілька аптек по Запорізькій області (всі центральні районні аптеки), серед них у Мелітопольській центральній аптеці №171 – 6 аптек. На 58 базах підготовлено паспорти, які знаходяться в деканаті післядипломної освіти.

Паспорт базового аптечного закладу з підготовки провізорів-інтернів включає такі характеристики закладу:

Повна назва з урахуванням форми власності;

Повна адреса аптечної установи, телефон;

Наявність відділів (обов'язково рецептурно-виробничого);

Термін роботи;

Контингент споживачів, яких обслуговує аптека;

Безпосередні керівники інтернів з урахуванням посади, наявності кваліфікаційної категорії, стажу роботи на посаді;

Характеристика приміщення та обладнання;

Можливість прийняття для проходження інтернатури провізорів-інтернів (кількість). Паспорт завіряється керівником аптечного закладу та ректором медичного університету.

Треба зазначити, що паспорти базових аптечних закладів, які знаходяться в деканаті ФПО є в наявності: м. Запоріжжя і Запорізька область – 37; м. Хмельницький та Хмельницька область, Волинська область, м. Донецьк і Донецька область (30), м. Севастополь, м. Миколаїв і Миколаївська область (28), Вінницька область, Черкаська область, м. Кривий Ріг, м. Одеса та м. Херсон – всього 75. Всі паспорти базових аптечних закладів по підготовці провізорів-інтернів завірені у серпні 2005 році.

Також на кожний базовий аптечний заклад з підготовки інтернів складено атестаційний лист, у якому зазначено такі характеристики:

Повне найменування аптечного закладу;

Безпосередній завідувач аптеки;

Відповідальний за інтернатуру на базі стажування;

Зазначається спеціальність, за якою проводиться навчання

інтернів – «Загальна фармація»;

Кількість інтернів, що можуть одночасно навчатися на базі;

Наявність наказів про зарахування провізорів-інтернів на базу стажування;

Зазначається, як проходить знайомство провізорів-інтернів з напрямками діяльності базового закладу, районом обслуговування населення, правилами внутрішнього розпорядку, правилами охорони праці та техніки безпеки, правами та обов'язками (звичайно у вигляді занять і бесід під розпис);

Наявність графіків роботи провізорів-інтернів у відділах та інших структурних підрозділах бази стажування та індивідуальних планів підготовки провізорів-інтернів;

Відповідність рівня кваліфікації працівників провізорів-інтернів на базі стажування.

Відповідність бази стажування вимогам:

Наявність устаткування та обладнання для належного зберігання та реалізації лікарських засобів інтернів, яке передбачено навчальним планом і програмою інтернатури за спеціальністю «Загальна фармація»;

Можливість надати провізорам-інтернам робочі місця і обсяг роботи відповідно до вимог;

Наявність робочих приміщень для провізорів інтернів, обладнаних необхідними навчально-методичними посібниками, таблицями, сучасними технічними засобами навчання;

Можливість надання провізорам-інтернам гуртожитку;

Наявність на базі наказів МОЗ України від 19.09.96 №291, ОКП АО «Фармація» вказівок та інструктивних документів, що стосуються інтернатури, чинних навчальних планів та програм за спеціальністю, методичних матеріалів;

Чи проводиться оплата керівникам на базі стажування за підготовку провізорів інтернів;

Відповідність проміжного і підсумкового контролю на базі стажування наказу МОЗ України від 19.09.96 №291.

Треба зазначити, що кількість інтернів у м. Запоріжжі та Запорізькій області, що можуть одночасно навчатися на базі в наявності 6 осіб, було тільки у 2-х аптеках; 5 осіб – теж у 2-х аптеках; по 4 особи – у 5-х аптеках; 3 особи – у 1 аптеці; по 2 особи – у 10-х аптеках (переважна більшість); а також по 1 особі у 14-х аптеках (теж переважна більшість).

Отже, сумісно з керівництвом Запорізького ДКП «Фармація» та Запорізьким державним медичним університетом в 2006 році було атестовано 34 аптечних закладів, які спроможні здійснювати навчання до 250 провізорів-інтернів в заочному періоді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Банчук М.В. Сучасний розвиток вищої медичної освіти й проблеми питання забезпечення якісної підготовки лікарів і провізорів / М.В. Банчук, О.П. Волосовец, І.І. Феценко [та ін.] // Медична освіта. – 2007. – № 2. – С. 5–13.
2. Вороненко Ю.В. Фактори реформування післядипломної освіти / Ю.В. Вороненко, О.П. Минцер // Проблеми безперервного розвитку лікарів і провізорів: Матеріали науково-методичної конференції з міжнародною участю. – К., 2007. – С. 27–29.
3. Минцер О.П. Трансфер знань при дистанційних формах обучения / О.П. Минцер // Матер. наук.-практ. конф. «Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини».



- Запоріжжя, 2008.
4. Методичні основи підготовки і проведення навчальних занять в медичних вузах: Методичний посібник. – К.: Хрещатик, 2007. – 76 с.
 5. Ковальчук Л.Я. Концептуальні підходи до інтегрального середовища оцінки знань у медичній освіті / Л.Я. Ковальчук, А.В. Марценюк, А.В. Семенець // Клин. информат. и телемед. – 2008. – Т.У, Вып. 5. – С. 71–76.
 6. Торхова Т.В. До питання самостійної роботи провізорів – інтернів за спеціальністю «Загальна фармація» / Т.В. Торхова, Р.С. Коритнюк, К.Л. Давтян [та ін.] // Проблеми інтеграції української медичної освіти у світовий освітній простір. Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції. – Тернопіль: ТДМУ, 2009. – 314с.
 7. Проблеми інтеграції української медичної освіти у світовий освітній простір / Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції. – Тернопіль: ТДМУ, 2009. – 314с.

Відомості про авторів:

Білай І.М., д. мед. н., професор, зав. каф. клінічної фармації, фармакотерапії і УЕФ ФПО ЗДМУ.

Дарій В.І., д. мед. н., професор кафедри неврології, психіатрії, наркології та мед-психології, декан факультету післядипломної освіти ЗДМУ.

Рижов О.А., к. фарм. н., доцент кафедри медичної інформатики ЗДМУ.

Райкова Т.С., к. фарм. н., доцент каф. клінічної фармації, фармакотерапії і УЕФ ФПО ЗДМУ.

Бушуєва І.В., к. фарм. н., доцент каф. клінічної фармації, фармакотерапії і УЕФ ФПО ЗДМУ.

Демченко В.О., к. фарм. н., асистент каф. клінічної фармації, фармакотерапії і УЕФ ФПО ЗДМУ.

Зарічна Т.П., к. фарм. н., старший викладач каф. клінічної фармації, фармакотерапії і УЕФ ФПО ЗДМУ.

Білоус М.В., асистент каф. клінічної фармації, фармакотерапії і УЕФ ФПО ЗДМУ.

Кандибей Н.В., к. фарм. н., асистент каф. клінічної фармації, фармакотерапії і УЕФ ФПО ЗДМУ.

Пругло С.С., старший лаборант каф. клінічної фармації, фармакотерапії і УЕФ ФПО ЗДМУ.

Адреса для листування:

Білай Іван Михайлович, 69121, м. Запоріжжя, вул. Товариська, буд. 41, кв. 37. Тел.: (096) 795-98-28

УДК [614.2 : 616 – 058] : 51

І.В. Кочін

ТИПОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ НА ОСНОВІ БАГАТОМІРНОЇ ОЦІНКИ СОЦІАЛЬНО-ГІГІЄНИЧНОЇ СФЕРИ СПОСОБУ ЖИТТЯ (МЕТОДОЛОГІЧНІ Й МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ)

Запорізька медична академія післядипломної освіти

Ключові слова: *типологічний аналіз, типологія, спосіб життя, багатомірна класифікація, розпізнавання образів, математичний метод.*

Ключевые слова: *типологический анализ, типология, образ жизни, многомерная классификация, распознавание образов, математический метод.*

Key words: *typology analysis, typology, way of life, multidimensional classification, recognition of patterns, mathematical method.*

Запропоновано використання в предметній галузі соціальної медицини перспективного науково-математичного напрямку дослідження якісних особливостей соціально-гігієнічної сфери способу життя населення за допомогою алгоритмів багатомірної класифікації, що сприятиме розробці теорії та практики формування здорового способу життя.

Предложено использование в предметной области социальной медицины перспективного научно-математического направления исследования качественных особенностей социально-гигиенической сферы образа жизни населения с помощью алгоритмов многомерной классификации, которое будет оказывать содействие разработке теории и практики формирования здорового образа жизни.

The use in the subject domain of social medicine of perspective scientifically-mathematical direction of research of high-quality features of socially-sanitary sphere of way of life of population is offered by means of algorithms of multidimensional classification, which will render assistance to development of theory and practice of forming of healthy way of life.

Розвиток української держави, галузі охорони здоров'я, соціальної медицини й організації охорони здоров'я переконливо довели, що досягнення кінцевої мети українського суспільства – формування всебічно розвинутої людини з високим потенціалом здоров'я, громадянина і працівника – можливе тільки на засадах здорового способу життя (ЗСЖ) як державної ідеології здоров'я, заміни хворобоцентристської

парадигми обґрунтування діяльності галузі охорони здоров'я на здоров'яцентристську, функціонування якої повинно забезпечуватися всіма інститутами держави й суспільства. Саме це зумовлює підвищений суспільний інтерес до дослідження соціально-гігієнічної сфери способу життя (СГССЖ) та її впливу на формування стану здоров'я (нездоров'я) населення України, який на популяційному рівні